

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Střední Čechy

Inspekční zpráva

Obchodní akademie, Kolín IV, Kutnohorská 41

Kutnohorská 41, 280 33 Kolín

Identifikátor školy: 600 007 090

Zřizovatel: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Karmelitská 7, 118 12 Praha 1 -
Malá Strana

Školský úřad Kolín, Kutnohorská 50, 280 02 Kolín

Termín konání orientační inspekce: 9. - 12. května 2000

Čj.	034 120/2000-5075
Signatura	oc1ft202

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Český jazyk a literatura

Předmětu je v učebním plánu školy v jednotlivých ročnících věnována hodinová dotace, která je v souladu se schváleným učebním plánem (Učební plán Obchodní akademie 63-17-6 vydaný MŠMT ČR dne 25. března 1993, čj. 14 073/93-23). Členění učiva do jednotlivých ročníků je stanoveno tematickými plány učiva, které zpracovávají všichni vyučující podle platné učební osnovy. Ve zhlédnutých hodinách nebylo probírané učivo s tematickými plány v rozporu. Perspektivní příprava učitelů na moderní pojetí vyučování předmětu nebyla registrována. V bezprostřední přípravě na vyučování převažovala obsahová složka, metodická byla výrazně oslabena. Plánování výuky je příkladné, obsahová příprava učitelů na výuku je velmi dobrá, metodická má výrazné nedostatky. Celkově je oblast plánování a přípravy výuky hodnocena jako spíše nadprůměrná.

Personálně je výuka zajištěna čtyřmi učitelkami, z nichž tři mají odbornou a pedagogickou způsobilost pro výuku předmětu ve střední škole, zbývající má odbornou i pedagogickou způsobilost pro školy I. cyklu. Personální zajištění vyučování předmětu je celkově velmi dobré, což se projevuje především v obsahové složce výuky. Výuka předmětu probíhala v prostorově dostatečně dimenzovaných „klasických“ učebnách, z nichž žádná není speciálně vybavena pro výuku předmětu. Učební pomůcky jsou v kabinetu vyučujících. Didaktická technika nebyla využita v žádné ze sledovaných vyučovacích hodin. Systematická práce s učebnicí (čítankou) byla viděna ve dvou hodinách literatury, v jedné hodině měli žáci k dispozici nakopírovaný úryvek uměleckého textu, v hodině slohu žáci pracovali se Slovníkem spisovné češtiny. V literárních hodinách si žáci zapisovali literárněhistorickou faktografii obsahově blízkou textům v učebnici nebo běžně dostupných příručkách. Psychohygienické podmínky byly z hlediska tempa vyučovacích hodin i z hlediska zařazení předmětu do rozvrhu hodin průměrné. Personální zajištění výuky má nadprůměrnou úroveň, materiální vybavení je z hlediska dostupnosti průměrné, z hlediska využití ve sledovaných hodinách mělo výrazné nedostatky.

Sledované vyučovací hodiny byly založeny na konzervativním tradičním pojetí vyučování, které spočívalo ve verbálním předávání hotových informací, jež si žáci zapisovali do sešitů. Téměř ve všech částech struktury vyučovacích hodin byla výrazná dominance vyučujících, prakticky veškerá výuka byla vedena frontální formou, včetně jednotného zadání domácích úkolů. Organizace, formy a metody vyučování měly téměř jednotný scénář: po opakování probraného učiva formou individuálního nebo frontálního zkoušení následoval verbální výklad nového učiva většinou doplněný o formu řízeného rozhovoru. Hlavní teze výkladu byly zapsány na tabuli a do sešitů a zbyl-li čas, tak byly v závěru hodiny společně shrnuty. Jen v malé části zhlédnutých hodin byli žáci zaměstnáni připravenými úkoly, které pak byly individuálně řešeny a vyhodnoceny. Problémové úkoly, jejich skupinové řešení, situační komunikační hry nebo tvůrčí zpracování aktuálních námětů viděny nebyly. Emocionální prožitek ve sledovaných hodinách absentoval. Zvolené metody a formy práce jen v omezené míře evokovaly duševní aktivitu žáků, což se projevilo v absenci dotazů a připomínek. Probírané učivo bylo interpretováno věcně správně, pracovní tempo se řídilo aktuálním stavem třídy. V organizaci, volbě metod a forem výuky byla citelně slabá místa a ve spojení s nízkou frekvencí využívání didaktické techniky byla tato oblast nejslabším článkem mezi ukazateli kvality vzdělávání předmětu.

Motivace jako samostatný a účelový prvek metodické struktury vyučovacích hodin nebyla v navštívených hodinách využita. V části hodin byla zastoupena seznámením s cílem a programem hodiny a výjimečně aktualizací probíraného tématu; v jednom případě bylo

využito formy křížovky. Ve dvou hodinách literatury byly vhodně uplatněny mezipředmětové vztahy k předmětu společenské vědy. Při hodnocení znalostí žáků převažovaly tradiční formy ústního individuálního a písemného frontálního zkoušení. Hodnocení nebo sebehodnocení výkonu žáků v závěru hodiny bylo ojedinělé. Klasifikace provedená ve sledovaných hodinách byla objektivní a zdůvodněná. V hodnocení účinnosti motivace je převaha negativ, způsob hodnocení žáků má průměrnou úroveň.

Předností většiny navštívených hodin byl vstřícný přístup učitelek k žákům a klidná atmosféra bez projevů nežádoucího chování. Verbální i neverbální komunikace vyučujících byla velmi dobrá. Zvolený tradiční způsob vyučování však vytvářel nedostatečný prostor pro komunikaci žáků. Kultivovaná diskuse polemického charakteru mezi žáky nebo jejich skupinami nacvičována nebyla. V interakci mezi učitelkami a žáky byla výrazná převaha pozitiv, četnost a úroveň žakovské komunikace je hodnocena jako průměrná.

Kvalita vyučování českému jazyku a literatuře je celkově hodnocena jako průměrná.

Společenské vědy - dějepis a zeměpis:

Hodinová dotace výuky obou předmětů je ve všech hospitovaných třídách v souladu se schválenými učebními plány. Učební osnovy jsou rozpracovány do tematických plánů pro školní rok 1999/2000. Rozvržení jednotlivých tematických celků do dílčích kapitol je zestručněnou kopií osnovy a obsahuje stanovení počtu hodin pro jednotlivá témata i termíny předpokládaného splnění. Tematický plán stanovuje i rozdělení učiva do ročníku, je projednán v předmětové komisi a verifikován ředitelem školy. Aktuální obsahová příprava vyučujících na hospitované hodiny a plánování výuky byly velmi dobré.

Výuka zeměpisu probíhá výhradně v odborné učebně, kde jsou soustředěny i základní didaktické pomůcky a nejfrekventovaněji užívaná didaktická technika. Ostatní učební pomůcky jsou uloženy v kabinetu vyučující, která je pověřena správou odborné učebny. Pro výuku předmětu existuje vybavení příslušnými obecně geografickými, administrativními, hospodářskými, politickými a dalšími potřebnými nástěnnými mapami, které jsou přehledně uloženy k operativnímu použití, žakovskými atlasy různé kvality (podle data expedice), globusy i odbornou literaturou a vlastním obrazovým a tiskovým dokumentačním materiálem vyučující. Součástí didaktického vybavení jsou soubory videokazet, které svojí obsahovou náplní pokrývají především tematický celek Evropy, Afriky, Asie a velmi spoře Austrálie a Ameriky. K tomuto názornému materiálu je k dispozici i didaktická technika potřebná pro demonstraci a praktické uplatnění. Všichni žáci mají k dispozici učebnice a školní atlasy, jež jsou jim školou zapůjčovány. Vyučování dějepisu bylo realizováno v kmenových učebnách, bez didaktické techniky. Používanými pomůckami v nich byly mapa, školní tabule a jedna portrétní fotografie. Výuku zajišťují dvě zkušené učitelky, z nichž jedna má pro výuku odbornou i pedagogickou způsobilost a druhá způsobilost pedagogickou. Materiálně technické a personální podmínky pro výuku společenských věd jsou průměrné.

Sledované vyučovací hodiny se vyznačovaly obecně stanoveným cílem v úvodu výuky, těžiště práce spočívalo ve verbálním výkladu vyučující doplňovaném řízeným rozhovorem, jehož se však většinou zúčastňovala jen skupina aktivních žáků. Učivo bylo interpretováno věcně správně, na úrovni vyspělosti žáků jednotlivých tříd. Součástí procvičení učiva byl nenásilný nácvik správného užívání odborné terminologie, hledání příčinných souvislostí i řešení problémů souvisejících s praktickým životem. V procesu probírání nového učiva však nebyl žákům poskytnut dostatečný prostor pro využití všech potenciálních vědomostí. Veškerá výuka probíhala frontální formou, organizace vyučovacích hodin postrádala činnosti, které by umožňovaly co největšímu počtu žáků pracovat individuálním tempem, uplatnit vlastní aktivitu a rozdílné předchozí vědomosti. Pro uplatnění individuálních nebo skupinových aktivit byl

nedostatečný časový prostor. Převaha tradičního vyučování nevyžadovala koncentraci a aktivitu většiny žáků. V organizaci výuky, volbě forem a metod práce byla v hodinách zeměpisu negativa a pozitiva v rovnováze, v hodinách dějepisu spíše převažovala negativa, celkově je skupina společenských věd hodnocena jako průměrná.

Motivace nebyla ani častým ani výrazným prostředkem struktury hodnocených vyučovacích hodin. Hlavním motivačním prvkem bylo v hodinách zeměpisu uplatňování mezipředmětových vztahů a zařazování aktualit ze současného mezinárodního dění. V hodinách dějepisu byly tyto prvky výjimečné, tam byla zřejmým motivačním prvkem regionální tematika. Prověřování znalostí mělo tradiční podobu individuálního ústního zkoušení nebo frontálního ústního či písemného opakování. Otázky při zkoušení a opakování nebyly zaměřeny pouze na pamětní zvládnutí učiva, ale i na pochopení vztahů, příčin a souvislostí. Klasifikace žáků byla objektivní, pozitivně zaměřená a vyučujícími zdůvodněná. Formy slovního hodnocení žáků a hodnocení přínosu žáků pro dosažení vzdělávacího cíle byly v závěru sledovaných hodin spíše výjimkou, formy sebehodnocení žáků využívány nebyly. Motivace a hodnocení měly průměrnou úroveň.

Převaha tradičního vyučování s dominancí učitele ve všech strukturálních složkách vyučovací hodiny určovala i převažující jednosměrnost komunikace směrem od vyučujících k žákům. Verbální i neverbální komunikace pedagogů byla velmi dobrá. Žáci však měli málo příležitostí k uplatnění komunikativních dovedností. Ty, které realizovali, byly většinou stručnou odpovědí na položenou otázku. Cílený rozvoj komunikativních dovedností nebo polemika mezi žáky v hodinách nebyly. Interakce a komunikace měly průměrnou úroveň.

V hospitovaných vyučovacích hodinách předmětu společenské vědy byla negativa a pozitiva v rovnováze.

Matematika

Výuka předmětu probíhá na základě schváleného učebního plánu pro studijní obor 63-41-M Obchodní akademie, denní studium pro absolventy základních škol. Hodinové dotace stanovené učebním plánem jsou dodrženy a činí v prvních a druhých ročnících tři hodiny týdně, ve třetích a čtvrtých ročnících dvě hodiny týdně, přičemž v těchto ročnících je pro zájemce (jako příprava na vysokoškolské studium) zaveden volitelný předmět seminář z matematiky. Obsah učiva pro jednotlivé ročníky je v souladu s náplní učební osnovy matematiky, schválené MŠMT ČR pod čj. 19 295/94-23 a kopíruje ji v tematických plánech. Plánování a příprava vyučujících na hodiny matematiky byly velmi dobré.

Výuka matematiky je personálně zabezpečena dvěma vyučujícími s odbornou a pedagogickou způsobilostí, která je školou plně využita. Škola má v současné době dostatek odpovídajících výukových prostor, které vyhovují psychohygienickým požadavkům. Z hlediska didaktické funkčnosti jsou však vybaveny nedostatečně, jejich estetická úroveň je skromná. Pokud jde o materiálně technické vybavení, škola disponuje dostatečným množstvím učebních pomůcek pouze pro stereometrii. Pomůcky pro ostatní okruhy absentují. Jde především o soubory transparentů – fólií pro zpětný projektor, nástěnné transparentní tabule vzorců z planimetrie a stereometrie, goniometrie, analytické geometrie, apod., nástěnné obrazy goniometrických funkcí, modely těles s řezy (kuželosečky) pro výuku analytické geometrie a výukové programy. K dispozici je běžně využitelná didaktická technika, která však z důvodu uvedené absence zdrojů informací nemůže být využívána. Všichni žáci užívají sbírky úloh, učebnice nemají. Vedle toho využívají učitelky zdrojů vlastní literatury a materiálů z tisku. Personální zajištění výuky předmětu je vynikající, materiálně technické podmínky jsou ve vztahu k vyučovanému rozsahu učiva ještě vyhovující, ve sledovaných hodinách byly průměrné.

Výuka byla sledována formou hospitační činnosti v deseti vyučovacích hodinách, ve všech třídách školy, s výjimkou maturitního ročníku. Učivo bylo podáváno věcně správně, tradičním typem vyučovacích hodin, s příležitostným využitím schematických znázornění a v metodicky standardní kompozici. Znalosti žáků byly ověřovány, opakovány a utvrzovány jak v úvodní části hodiny, tak i v jejím průběhu. Nové vědomosti však nebyly vřazovány do již existujících tematických celků, mezi nimiž by byly strukturovány vzájemné souvztažnosti. Znalosti i dovednosti získávají žáci v požadovaném rozsahu. Diferencovaný přístup, který by rozvíjel individuální zájmy a schopnosti zájmů, nebyl v průběhu hodin zaznamenán. Snaha vyučujících využít v procesu výuky všech potenciálních vědomostí a dovedností žáků byla žáky akceptována velmi nevýrazně. Využití didaktické techniky, včetně situací, které k jejich uplatnění v rámci vyšší efektivity vybízely, nebylo v procesu výuky zaregistrováno. Chyběla změna střídáním metod a forem práce, ve vyučování převládal tradiční stereotyp. V důsledku toho nebyl zaznamenán výrazný zájem studentů o probírané učivo. Studenti byli motivováni pouze vybízacími apely a zpětně vazebnými dotazy. Vlastní iniciativa a tvůrčí aktivita byly registrovány pouze ojediněle. Sedm z hospitovaných hodin bylo ČŠI hodnoceno jako průměrné, tři hodiny jako velmi dobré. Organizace, formy a metody vyučování uplatňované v hospitovaných hodinách byly průměrné.

Vyučování probíhalo v klidné atmosféře. Prvky motivace žáků se projevovaly pouze formou občasných povzbuzujících apelů a výzev. Učební cíle jsou dosahovány spíše vytrvalostí učitelek než iniciativou a přirozenou aktivitou žáků. Většinou absentovalo zařazování činností a úkolů, které by motivovaly žáky zajímavostí, atraktivností nebo posílením sebevědomí. Znalosti žáků byly hodnoceny objektivně, využity byly tradiční formy individuálního ústního či frontálního písemného zkoušení. Spolupráce vyučujících se žáky vycházela ze vztahu vzájemné důvěry. Rušivé jevy nebyly v žádné z hospitovaných hodin zaznamenány. Komunikace v hodině odpovídala charakteru předmětu. Vyučující sledovaly i úpravu písemností. Motivace a hodnocení žáků stejně jako interakce a komunikace měly ve sledovaných hodinách průměrnou úroveň.

V hospitovaných hodinách matematiky byla negativa a pozitiva v rovnováze.

Výpočetní technika

Přidělený počet vyučovacích hodin předmětu je v souladu s výše citovaným učebním plánem a výuka se uskutečňuje ve druhých, třetích a čtvrtých ročnících v dvouhodinových týdenních dotacích. Obsahová náplň je stanovena učební osnovou schválenou MŠMT ČR pod čj. 19 295/94-23 s účinností od 1. září 1994. Na základě této osnovy mají vyučující zpracovány ředitelem školy schválené tematické plány, které postihují v celé šíři učivo osnov a doplňují jej o hodinovou dotaci a termín plánovaného splnění. Tematické plány obsahují i dodatky úprav uskutečněných v průběhu školního roku. Plánování a příprava výuky měly velmi dobrou úroveň.

Pro výuku předmětu má škola dvě odborné pracovny. První osazenou 18 ks počítačů v převážné většině zn. Pentium s procesorem 90 MHz a několik kusů zn. Celeron s procesorem 300 MHz. Operační paměť počítačů se pohybuje v rozmezí 16 až 32 MB, paměť HDD má rozpětí 1 až 3 GB. Zapojení počítačů je síťové, se dvěma servery. Druhá pracovna má instalováno 12 ks počítačů typu AC 486 DX, s operační pamětí 8 – 16 MB a pamětí HD 250 – 500 MB. Monitory jsou vesměs 13palcové a instalace počítačů je lokální. K dispozici jsou i tiskárny LQ 100, LX 400 a HP 540 síťově zapojené, takže každý žák může tisknout dle individuálního stavu práce, bez ohledu na ostatní. Programové vybavení počítačů spočívá na operačním systému Windows 95, verze 7 (textový editor Word, tabulkový procesor Exel, prezentační program grafického zpracování Power Point, účetní systém ABRA GOLD a prohlížeč Internet Mail Explorer, verze 4. Z didaktické techniky jsou v učebně instalovány

zpětný projektor, diaprojektor, projekční plátno a LCD panel. V první pracovně je i nový účelný nábytek a v obou učebnách je instalováno funkční žaluziové zatemnění. Škola má koncepční představu o chystaných modernizačních trendech, které zahrnují zvýšení početní kvóty počítačů, zasíťování druhé učebny, multimedializaci a zvýšení rychlosti na 128 kbs u přístrojů napojených na Internet. V době konání inspekce bylo ve škole instalováno bezdrátové připojení na Internet technologií BREZNEET o rychlosti 64 kbs. Materiální podmínky výuky jsou velmi dobré.

Předmět učí tři vyučující, z nichž jedna má úplnou způsobilost, druhá pedagogickou a třetí vyučující je pro výuku předmětu odborně způsobilý. Všichni mají pedagogickou praxi a potřebné zkušenosti, výpočetní technikou se profesně zabývají řadu let, individuálně se v oboru vzdělávají účastí na pořádaných kurzech i studiem tuzemské a zahraniční odborné literatury. Personální zajištění výuky je hodnoceno jako nadprůměrné.

Osm kontrolních hospitací bylo realizováno ve všech třídách, v nichž je předmět vyučován, tzn. ve druhém až čtvrtém ročníku. Výuka probíhala především v první, modernější pracovně výpočetní techniky. Všechny hodiny měly stanovený vzdělávací cíl. Metody práce spočívaly na vzájemném prolínání slovního projevu a praktických činností. Tak byly žákům poskytovány vědomosti, dovednosti i návyky v systému, který jim umožňuje vytvořit si operační aparát, s nímž je možno racionálně řešit úlohy praktického života. Vyučující vytvářeli u žáků konkrétní představy o pojmech a jejich vhodné použitelnosti. Žáci pracovali soustředěně a aktivně plnili stanovené úkoly. Další charakteristické znaky hospitovaných vyučovacích hodin:

- promyšlená metodická stavba hodin, popularizující způsob výkladu
- ověřování znalostí a dovedností žáků i schopností jejich praktického uplatnění
- objasňování obvyklých algoritmů a programátorských obrátů na konkrétních příkladech
- nabídka alternativních řešení a možnost žáků experimentovat

Žáci byli motivováni vyřešením úkolů, které jsou v primárním okruhu jejich zájmů. Vyučující průběžně prověřovali vědomosti a dovednosti žáků a ověřovali si pochopení zadaných úkolů. Hodnocení probíhalo ústní formou a bylo zaměřeno pozitivně. Vyučující respektovali osobnost žáka a komunikace byla založena na vzájemné důvěře. V hodinách byl vytvořen prostor pro vyjádření vlastního názoru a diskusi o něm. Svým pracovním nasazením projeví žáci pozitivní vztah k danému předmětu. Hospitované hodiny byly produktivní, s plným využitím časového prostoru. Žákům je vytvořen i dostatečný časový prostor pro možnost zdokonalovat se individuálně v ovládnutí výpočetní techniky (pondělí – čtvrtek po skončení výuky). Jediným registrovaným negativním jevem byla absence diferenciací v zadávání úkolů, která by výraznou měrou ovlivňovala individuální růst žáků. Organizace, formy a metody výuky, účinnost motivace a hodnocení a úroveň komunikace i interakce jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Ve všech hospitovaných hodinách výpočetní techniky byla výrazná převaha pozitiv.

Odborné předměty

Kontrolní hospitace byly realizovány v předmětech ekonomika, účetnictví, obchodní korespondence, zbožíznalství a cestovní ruch.

Hodinová dotace sledovaných odborných předmětů odpovídala schválenému učebnímu plánu pro obchodní akademie a obsah učiva hospitovaných předmětů byl souladu s učebními osnovami. Z časové dotace učebnímu plánu určené pro volitelné předměty byly posíleny povinné odborné předměty ekonomika o pět vyučovacích hodin a účetnictví o dvě vyučovací hodiny týdně za studium. Uvedená úprava odpovídá charakteru vzdělávacího programu a schválené učební dokumenty ji umožňují. Zbývající vyučovací hodiny určené pro volitelné předměty jsou věnovány především ekonomicky zaměřeným předmětům a výuce cizích jazyků.

Výchovně vzdělávací cíle odpovídají standardu vzdělávání, byly přiměřené aktuálnímu stavu třídy a učivo na sebe v jednotlivých hodinách navazovalo. Velká pozornost byla věnována mezipředmětovým vztahům, nejvýrazněji se to projevilo v úzké spolupráci učitelů ekonomických předmětů (zejména ekonomiky a účetnictví). Plánování a příprava výuky odborných předmětů byly zabezpečeny příkladně.

Výuka sledovaných odborných předmětů je zajištěna učiteli s odbornou a pedagogickou způsobilostí pro vyučování ve střední škole, s výjimkou předmětu cestovní ruch, který vyučuje učitel bez odborné způsobilosti. Personální zajištění výuky této skupiny předmětů je velmi dobré.

Pro vyučování předmětu obchodní korespondence jsou k dispozici dvě dobře vybavené odborné učebny, které mají i dobrou estetickou úroveň. Ostatní hospitované odborné předměty byly vyučovány v „klasických“ učebnách, v nichž jedinou pomůckou byla školní tabule a křída. Materiální zajištění sledovaných hodin mělo výrazné nedostatky.

Většina posuzovaných hodin měla tradiční průběh s odpovídající strukturou (seznámení s tématem hodiny, opakování probraného učiva, výklad nové látky, ověření pochopení a shrnutí učiva). Tempo výuky odpovídalo úrovni třídy. Způsob výuky obchodní korespondence odpovídal charakteru předmětu, vyučující střídali činnosti, zadávali časově vymezené úkoly a tím udržovali aktivitu a zájem žáků po celou hodinu. Psychohygienické podmínky byly ve zhlédnutých hodinách velmi dobré. Tam, kde to obsah učiva umožňoval, byl žákům ponechán i prostor pro samostatné učení. Dělení tříd pro výuku ekonomiky a účetnictví umožňuje vyučujícím přistupovat k žákům skutečně individuálně a získat tak podrobný přehled o schopnostech, vědomostech i nedostatcích každého žáka. Ve všech hodinách byl maximálně využit vyučovací čas. Při individuálním zkoušení, které nebylo současně opakováním pro třídu, pracovali ostatní žáci samostatně na zadaném úkolu a ten byl po skončení zkoušení vyučujícím probrán a zkontrolován. Učivo bylo interpretováno věcně správně. Výklad nového učiva nebyl monologem učitele, ale pomocí doplňovacích otázek, odkazů na již probrané učivo, příkladů ze života apod. se učitelé snažili dovést žáky k požadovaným závěrům. Stejně tak i při shrnutí a opakování probrané látky byla pozornost učitelů zaměřena na míru pochopení učiva a schopnost žáků aplikovat ji na příkladech. Tento postup se příznivě odrazil v aktivitě žáků. Organizace, formy a metody výuky byly ve sledovaných hodinách nadprůměrné.

Vstupní motivační metody byly v navštívených hodinách využívány výjimečně, většinou byly zastoupeny aktualizací učiva, uváděním příkladů z praxe nebo mezipředmětovými vazbami. Při hodnocení žáků a jejich klasifikaci byly využívány zejména tradiční formy ústního či písemného zkoušení. Opakování a zkoušení mělo návaznost na probírané učivo, hodnocení výkonů bylo objektivní a vyučujícím zdůvodněné. Za správné odpovědi byli žáci pochváleni, pokud se dopustili omylu, byla chyba učitelem nebo jiným žákem opravena, případně problém znovu vysvětlen či ilustrován na příkladu z praxe. Motivace a hodnocení žáků byly průměrné.

Interakce a komunikace mezi učiteli a žáky i mezi žáky navzájem měla dohodnutá pravidla, která obě strany akceptovaly. Všichni učitelé měli k žákům pěkný vztah, respektovali jejich osobnost a ve třídách měli přirozenou autoritu podpořenou odbornými znalostmi i dobrou úroveň verbální komunikace. Projevy nežádoucího chování nebyly zaznamenány. V interakci a komunikaci byla výrazná převaha pozitiv.

Kvalita výuky odborných předmětů měla v převážné většině sledovaných hodin velmi dobrou úroveň.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Ve škole je v současné době v souladu s Rozhodnutím MŠMT o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 28 689/98-21 ze dne 15. 10. 1998 vyučován studijní obor 63-41-M Ekonomika a podnikání, 004 obchodní akademie. Jeho výuka probíhá ve sledovaných předmětech podle schválených pedagogických dokumentů - viz dále výčet dokladů, o které se inspekční zjištění opírá. Koncepce dalšího rozvoje školy má charakter rámcového plánu, časově určeny jsou v něm pouze počty tříd a žáků denního i dálkového studia pro školní rok 2000/2001. Koncepční záměr předpokládá zachování stávajícího studijního oboru, stanovuje základní vzdělávací cíle a plány na zlepšení materiálního zabezpečení výuky (bez časového určení a reálného finančního zabezpečení). Organizační řád na školní rok 1999/2000 stanovuje třídní učitele, předsedy předmětových komisí, správce učeben, sbírek a pracovišť, výchovného poradce a vedoucí školní knihovny. Rozsah a účelnost plánování jsou vzhledem k velikosti, složení a podmínkám školy velmi dobré.

Organizační uspořádání školy je funkční, kompetence pracovníků jsou vymezeny Organizačním řádem na školní rok 1999/2000. Jeho součástí je i vnitřní řád školy, který je nevyvážený z hlediska poměru povinností a práv žáků a je třeba jej obsahově aktualizovat. Řízení školy je realizováno převážně tradičními formami operativních porad a pedagogických rad. Vnitřní informační systém poskytuje zaměstnancům i žákům školy potřebné informace. Ochrana osobních dat žáků je zajištěna. Poradními orgány ředitele školy jsou pedagogická rada a poradní sbor, který tvoří předsedové předmětových komisí. Jednání pedagogické rady je dokumentováno formou zápisů. Rozvrh hodin je zpracován s ohledem na dopravní obslužnost a skladbu vyučovacích předmětů. Stanovení přestávek však není v souladu s vyhláškou MŠMT č. 354/1991 Sb., o středních školách, ve znění pozdějších předpisů, neboť do dopoledního vyučování není zařazena dvacetiminutová přestávka (viz Protokol o kontrole čj. 034 121/2000-5075). Informace o prospěchu a chování žáků poskytuje škola jejich zákonným zástupcům tradičním způsobem. Výsledky výchovně vzdělávací práce a úspěchy žáků v soutěžích jsou prezentovány v okresních sdělovacích prostředcích. Výroční zpráva za školní rok 1998/1999 obsahuje údaje požadované § 17e zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů. Aby sloužila i jako zdroj sebehodnocení, je třeba ji doplnit o analytickou část a přijmout opatření pro další období. V organizování vnitřního života školy je převaha pozitiv, je však třeba odstranit porušení právní normy o organizaci vyučování. Celkově je kvalita organizování hodnocena jako průměrná.

Při vedení a motivování pedagogických pracovníků používá vedení školy převážně demokratický styl řízení s cílem využít pro pozitivní vývoj školy zejména odbornou a pedagogickou způsobilost učitelů odborných předmětů. Využívá k tomu systém hmotné stimulace v podobě zpracovaných kritérií pro hodnocení a odměňování (vnitřní platový předpis). Propojení nástrojů operativního řízení s plánem práce je zřejmé, návaznost na kontrolní činnost však přímo z vedené dokumentace průkazná není. Další vzdělávání pedagogických a ostatních pracovníků školy se řídí rámcovým plánem na školní rok 1999/2000 a vychází z finančních možností školy v této oblasti. K hodnocení výsledků učení využila škola Sondu MATURANT. Důležitou zpětnou vazbou je úspěšnost žáků v přijímacím řízení na vysoké školy, která v r. 1999 činila 35,7%. Systém vedení a motivování pracovníků je hodnocen jako velmi dobrý.

Vnitřní kontrola postihuje dle kontrolní dokumentace všechny oblasti školy. Konkrétní plán kontrolní a hospitační činnosti není zpracován v písemné podobě, ředitel školy a jeho zástupce hospitují na základě momentální analýzy vyučovacího procesu. Ve školním roce 1999/2000 realizoval ředitel školy 27 a jeho zástupce 29 hospitací. Oba v nich sledovali především soulad

reálné výuky s tematickými plány. Předložené hospitační záznamy jsou především popisem průběhu vyučovací hodiny bez kritického zhodnocení organizace, forem a metod výuky. V systému hospitační činnosti je neprůkazně propojena analýza kvality vyučování s hodnocením učitelů a přijetím konkrétních opatření ke zkvalitnění výuky. Rozsah kontrolní a hospitační činnosti je velmi dobrý, účinnost systému je hodnocena jako průměrná.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí MŠMT o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 28 689/98-21 ze dne 15. 10. 1998
- Učební plán Obchodní akademie 63-17-6 vydaný MŠMT ČR dne 25. března 1993, čj. 14 073/93-23
- Pedagogické dokumenty studijního oboru 63-17-6 Obchodní akademie vydané MŠMT ČR dne 24. června 1994, čj. 19 295/94-23
- Učební osnovy a tematické plány hospitovaných předmětů
- Výroční zpráva školy za školní rok 1999/2000
- Organizační řád školy na školní rok 1999/2000
- Třídní knihy tříd, v nichž proběhly hospitace
- Rozvrh hodin hospitovaných tříd a učitelů pro 2. pololetí školního roku 1999/2000
- Personální dokumentace pedagogických pracovníků, u nichž proběhly hospitace
- Seminární práce žáků z předmětů výpočetní technika a písemné práce žáků z matematiky, technického kreslení a odborného kreslení

ZÁVĚR

Podmínky vzdělávání

V personálním zajištění výuky mají ve většině hodnocených skupin předmětů převahu učitelé s odbornou a pedagogickou způsobilostí. Menší část učitelů má odbornou a pedagogickou způsobilost pro školy I. cyklu nebo jenom jednu z nich. Prostorové kapacity umožňují standardní zabezpečení výuky. Zřetelná snaha vedení školy zajistit příznivé psychohygienické podmínky výuky je nepříznivě ovlivněno porušením právní normy o organizaci výchovně vzdělávací činnosti ve středních školách. Materiální podmínky jsou nadprůměrné jen při výuce předmětů výpočetní technika a společenské vědy (zeměpis). V ostatních hodnocených předmětech jsou většinou průměrné z hlediska celkové vybavenosti školy, využívání učebních pomůcek a didaktické techniky bylo ve většině zhlédnutých vyučovacích hodin nedostatečné.

Podmínky pro vyučování byly celkově hodnoceny jako průměrné.

Průběh vzdělávání

Průběh vzdělávání byl zjišťován a hodnocen čtyřiceti pěti kontrolními hospitacemi ve škále od velmi dobrých až po hodiny s výraznými nedostatky. Mezi ukazateli kvality vzdělávání byla nejslabším článkem organizace, volba metod a forem výuky ve spojení s nízkou frekvencí využívání didaktické techniky. Motivace jako samostatný a účelový prvek metodické struktury vyučovací hodiny byla výjimkou. Efektivita vyučování ve skupině odborných předmětů byla vyšší než v ostatních hodnocených předmětech. Převážně tradiční přístup pedagogů k žákům je jimi přijímán a respektován.

Na základě kontrolních hospitací je kvalita vzdělávání celkově hodnocena jako průměrná.

Řízení školy

Vedení školy má stanoveny cíle výuky a k jejich realizaci využívá velmi dobře převážně tradiční prostředky řízení. Kvalita organizační struktury je průměrná, systém vedení a motivování pracovníků je hodnocen jako velmi dobrý, efektivita kontrolního systému je průměrná.

Řízení školy je hodnoceno stupněm velmi dobrý.

Při inspekční činnosti nebyla zaznamenána žádná oblast, v níž by docházelo k neefektivnímu čerpání finančních prostředků.

Při předchozí orientační inspekci v r. 1998 byly podmínky a průběh výchovně vzdělávací činnosti hodnoceny podle jiné metodiky a stupnice jako velmi dobré, funkční, v některých oblastech jako nadprůměrné.

Celkové hodnocení školy

Po posouzení sledovaných oblastí je škola celkově hodnocena jako průměrná.

Datum vyhotovení inspekční zprávy a složení inspekčního týmu

Razítko

Školní inspektori	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Jaroslav Chrpa
Členové týmu	PaedDr. Vilibald Knob
Externí spolupracovnice	Ing. Iva Kaválková	

V Mladé Boleslavi dne 12. června 2000

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 22. VI. 2000

Razítko

Ředitel školy

Podpis

Ing. Dušan Zahrádka

.....
..

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci Mladá Boleslav, nám. Míru 14, 293 01 Mladá Boleslav, do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Dobrý	Negativa a pozitiva v rovnováze, průměrná úroveň
Ještě vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.
Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad	2000-07-04	034 146/2000 5075
Zřizovatel	2000-07-04	034 145/2000 5075

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
2000-07-03	034 158/2000 5075	Připomínky doručeny.